

показником з технологічної точки зору. Для відношення маси кісточки до маси плоду спостерігалась така ж тенденція, що і для попередньо обговорених фізичних характеристик. Зокрема, чим більша маса плоду, тим менше відношення маси кісточки до маси плоду. За усередненими даними залежно від сортових особливостей найбільшою середньою масою та найменшою часткою кісточки відзначились плоди сорту Михайлівський із показниками 4,3 г та 10,5% – серед ранньостиглих та плоди сорту Лук'янівський з показниками 4,2 г та 10,7% – серед середньопізніх сортів. Отже, в технологічному відношенні серед досліджуваних сортів кизилу, вирощених в умовах Півдня України, кращими є сорти Михайлівський та Лук'янівський.

Висновки і пропозиції. В умовах Півдня України цвітіння кизилу триває 11–15 діб; період збору плодів становить 22–30 діб. Встановлені тенденції впливу агрокліматичних показників на проходження фенологічних фаз кизилу: тривалість цвітіння зменшується при зростанні середньої температури ($r = -0,94 \pm 0,00$), суми ефективних температур ($r = -0,94 \pm 0,00$), а також збільшується за зростання суми опадів ($r = 0,70 \pm 0,01$); тривалість збирання плодів подовжується при зростанні середньої температури ($r = 0,70 \pm 0,01$) та суми ефективних температур ($r = 0,70 \pm 0,01$).

УДК 634.75:631.53.03:(477.7)

ВПЛИВ СХЕМИ ПОСАДКИ НА ПОКАЗНИКИ ПЛОДОНОШЕННЯ СОРТІВ СУНИЦІ САДОВОЇ ПРИ ЗРОШЕННІ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ

Каращук Г. В. кандидат с.-г. наук, доцент,
Херсонський державний аграрно-економічний університет

Ринок ягід та свіжої суниці садової, зокрема, на сьогодні перебувають в стрімкому рості практично в усьому світі. Саме зростаючий попит на свіжі ягоди являється стимулом щорічного розширення світових суничних плантацій.

Переважна частина продукції ягідних культур у нашій країні традиційно вироблялась господарствами населення, тобто на присадибних та дачних ділянках.

Останнім часом в Україні спостерігається стійка динаміка збільшення частки комерційного виробництва ягідних культур. Насамперед, це пов'язано з впровадженням у сільськогосподарське виробництво сучасних сортів іноземної селекції, що характеризуються покращеними характеристиками, зокрема, щодо транспортабельності та лежкості.

У зв'язку з цим, розроблення й впровадження у виробництво удосконалених елементів технології вирощування суниці садової при краплинному зрошенні на Півдні України являється актуальним питанням.

Так, правильно вибраний сорт має важливе значення для отримання високого рівня врожаю будь-якої культури, в тому числі і суниці садової. Економічна ефективність вирощування суниці обумовлюється збільшенням об'єму виробництва ягід даної культури. Сучасні сільгоспвиробники приділяють велику увагу сортам інтенсивного типу – високоврожайним і ранньостиглим, які здатні забезпечити гарантований врожай ягід з високими показниками їх якості.

Одним з основних та найбільш важливих елементів сучасних технологій вирощування ягідних культур є застосування правильної схеми посадки.

Розроблення й впровадження у сільськогосподарське виробництво удосконалених елементів технології вирощування суниці садової при краплинному зрошенні на Півдні України, зокрема, визначення оптимальної схеми посадки та кращих сортів забезпечить сталий рівень урожайності даної культури з відповідно високими показниками якості ягід.

Дослідження з визначення впливу схеми посадки на ріст і розвиток рослин та показники плодоношення ягід сортів суниці садової виконували в польових дослідах, які проводили упродовж 2018-2020 рр. в умовах Білозерського району Херсонської області згідно методик дослідної справи.

Схема досліду: фактор А (сорт) – 1) Аліна, 2) Хоней, 3) Клері, 4) Вайбрант; фактор В (схема посадки) – 1) рядкова 80 x 20 см, 2) широкорядна 150 x 25 см, 3) широкорядна 150 x 40 см.

Агротехніка вирощування культури в польовому досліді загальноприйнята для умов зрошення Півдня України, за виключенням факторів, які досліджували. Висаджували рослини вручну відповідно до схеми досліду. Погодні умови в роки проведення досліджень повною мірою відобразили метеорологічну характеристику Південного Степу України, що дозволило одержати достовірні експериментальні дані, сформулювати висновки і дати рекомендації виробництву для даних умов.

Результати наших дослідів показали, що у середньому за 2019-2020 рр. застосування широкорядного способу посадки за схемою 150 x 25 см та 150 x 40 см збільшує кількість квіток на одній рослині у середньому за 2019-2020 рр. у сортів Аліна та Хоней на 1,5-1,6 і 1,4 шт., а у Клері і Вайбрант відповідно 1,5-1,8 та 1,1-1,3 шт. Серед сортів суниці садової найбільшою кількістю квіток на одній рослині була у Клері 6,8-8,6 шт. залежно від схеми посадки, а найменшою у Хонею 6,0-7,6 шт. відповідно.

Середня маса ягоди по всіх зборах у середньому за два роки досліджень найбільшою була у сорту Клері 23,6 – 31,5 г залежно від схеми посадки. Застосування широкорядної посадки 150 x 25 см та 150 x 40 см збільшує середню масу ягоди у середньому за роки досліджень у сортів Аліна та Хоней на 6,8-8,1 і 2,4-4,2 г, а у Клері і Вайбрант відповідно 6,6-7,9 та 1,1-3,8 г.

За широкорядного способу посадки за схемою 150 x 40 см у середньому по сортах за 2019-2020 рр. збільшується урожайність суниці садової на 7,8-11,5 %

порівняно з контролем (рядкова посадка 80 x 20 см), а при широкорядній посадці 150 x 25 см даний показник збільшується відповідно на 18,4 – 24,5 %.

Найвищу урожайність окремо по роках та у середньому за два роки досліджень сформував сорт Клері – 18,3-22,1 т/га залежно від схеми посадки. Серед інших сортів суниці садової найвищим даний показник був у сорту Вайбрант 17,9-21,2 т/га відповідно.

Урожайність суниці садової у 2019 р. досліджень була вище за урожайність у 2020 р. у середньому по варіантах досліду на 21,8-37,6 % через менш сприятливі погодні умови у 2020 р.

Таким чином, в умовах зрошення Півдня України для одержання врожайності суниці садової на рівні 21-22 т/га з високими показниками якості ягід для споживання їх у свіжому вигляді та для переробки рекомендується вирощувати сорти Клері і Вайбрант та застосовувати широкорядну посадку 150 x 25 см.

УДК 634.7

ТЕХНОЛОГІЯ ПОСІВУ НАСІННЯ СУНИЦІ ГІБРИДУ SORAYA F1 ЗА ІННОВАЦІЙНОЮ МЕТОДИКОЮ

Балан Г. О. кандидат сільськогосподарських наук
Скиданчук О. О. магістр спец. 203 «садівництво та виноградарство»
Мельниченко А. Ю. магістр спец. 202 «Захист і карантин рослин»
Одеський державний аграрний університет

Суниця є гарною скороплідною рослиною – при ранній весняній посадці здоровою та сильною розсадою врожаї отримують в тому ж році. Ягоди суниці є цінною сировиною для приготування варення, повидла, сиропів, соку, десертних вин, наливки, лікерів, желе мармеладу та інших солодощів. Вони мають чудовий смак, ніжну м'якоть та приємний аромат, що робить їх десертним продуктом. Цілорічна суниця характеризується відмінними смаковими властивостями ягід, що обумовлює зростання ринкового попиту у всьому світі. Через невеликий вибір сортів, обмеження методів вирощування та великі відстані доставки продукції, очікування споживачів, щодо ароматної суниці у зимовий сезон не завжди виправдовуються.

За традиційною технологією розмноження вкоріненими розетками (розсадою) є основним способом розмноження суниці та вирощування садивного матеріалу рекомендованих і перспективних сортів у виробничих умовах. Цей спосіб розмноження є домінуючим на селянських присадибних та дачних ділянках. Але останнім часом активно впроваджується у виробництво вирощування розсади суниці з насінневого матеріалу, що має багато дискусійних питань. Використання репродуктивного розмноження за допомогою насіння дозволяє прискорити процес отримання чистого, здорового посадкового матеріалу категорії Супереліта, готового